
Kodeks ponašanja za izvođače radova pod ugovorom

Konačna verzija od februara 2020. godine

1. Predmet Kodeksa ponašanja

HELVETAS Swiss Intercooperation (u daljem tekstu HELVETAS) je organizacija civilnog društva za razvoj i humanitarni odgovor. Nastojimo da osnažimo ljude tako da mogu odlučivati o svojim životima na dostojanstven način i u sigurnosti, koristeći se prirodnim resursima na održiv način. Sljedeće vrijednosti rukovode naš rad¹:

- Naše djelovanje se zasniva na solidarnosti i partnerstvu.
- Radimo kako bismo postigli poštovanje prema ljudskim pravima i podržali princip razvoja na osnovu samoopredjeljenja.
- Posvećeni smo društvenoj jednakosti i borimo se za jednake prilike za muškarce i žene bez obzira na godine starosti, porijeklo, jezik, religiju, kulturu, mentalne i fizičke sposobnosti, seksualnu orijentaciju ili politička uvjerenja.
- Saradnja sa našim partnerima se zasniva na uzajamnom poštivanju kulturalnih vrijednosti i principa.
- Zastupamo razvoj koji uspostavlja ravnotežu u ekonomskoj održivosti, pravilnom korištenju prirodne okoline i društvenim pogodnostima.

Organizacione vrijednosti su osnov za naš stav, ponašanje i visoke standarde koje HELVETAS zahtijeva od svojih uposlenika da poštuju i da ih se pridržavaju.

Nadalje, očekujemo da sva lica i institucije, sa kojima saraduje HELVETAS, poštuju ove vrijednosti i djeluju u skladu sa njima, te u skladu sa domaćim i međunarodnim zakonima. Ovo se odnosi i na profesionalni kontekst i na privatne stvari koje imaju uticaj na profesionalni domen.

Ovaj Kodeks ponašanja navodi stavove i ponašanje koje HELVETAS očekuje od svojih konsultanata, dobavljača roba, pružalaca usluga, provedbenih partnera, sistemskih partnera i povezanih organizacija – koji se zajednički nazivaju **izvođači radova pod ugovorom** – koji su odgovorni za provedbu projekata, projektnih dijelova, odnosno primalaca doprinosa, itd. u Švajcarskoj i inostranstvu.

Ovaj Kodeks ponašanja je obavezujući, te predstavlja sastavni dio svih ugovornih odnosa između HELVETAS-a i izvođača radova pod ugovorom. Stavljanjem potpisa na ugovor, izvođači radova pod ugovorom se slažu sa obavezom poštivanja odredbi Kodeksa ponašanja, te da će osigurati da će njihovi uposlenici i podizvođači radova poštovati odredbe, te će se ponašati u skladu sa odredbama Kodeksa. Svako kršenje odredbi Kodeksa ponašanja može predstavljati osnov za istragu i nametanje mjera u vezi sa nepoštivanjem ugovornih obaveza ili drugih mjera.

Od izvođača radova pod ugovorom se očekuje da osiguraju da se njihovo osoblje i sva lica koje rade za njih pridržavaju odredbi ovog Kodeksa ponašanja usvajanjem odgovarajućih politika i pravilnika, te podizanjem njihove svijesti, obukom i nadzorom nad njima.

¹ Organizaciona strategija HELVETAS Swiss intercooperation

2. Dijelovi Kodeksa ponašanja

Odanost, povjerljivost i građanska dužnost

Postupanje izvođača radova pod ugovorom u okviru saradnje sa HELNETAS-om mora biti dosljedno s ciljevima, vrijednostima i principima HELNETAS-a, kako je to navedeno u izjavi misije i organizacionoj strategiji. Od izvođača radova pod ugovorom se očekuje da redovno paze na svoje postupanje i ponašanje, kao i ono njihovih podizvođača radova.

Izvođači radova pod ugovorom, njihovi uposlenici i podizvođači radova se obavezuju da će poštovati domaće zakone, u svojstvu državljana ili rezidenata predmetnih država ili posjetilaca.

Korištenje vještina, sredstava i imovine

Izvođači radova pod ugovorom, njihovi uposlenici i podizvođači radova doprinose ciljevima saradnje svojim vještinama i sposobnostima. Obavezuju se da će koristiti sredstva i imovinu učinkoviti i djelotvorno, u skladu sa važećim propisima, internim pravilnicima, ugovornim odnosima, te u skladu sa projektnim ciljevima.

Kulturalno osjetljivo ponašanje

Izvođači radova pod ugovorom, njihovi uposlenici i podizvođači radova su svjesni da su predmet javnog interesa, čak i u svojstvu fizičkih lica. Ovo moraju imati na umu u okviru svog ponašanja i izjava.

Izvođači radova pod ugovorom, njihovi uposlenici i podizvođači radova moraju poštovati lokalne norme i prakse u svojim kontaktima sa organima vlasti, partnerima i građanima. Moraju poštovati običaje i kulturu države u kojoj djeluju svojim izgledom i načinom odijevanja, ponašanjem i stilom komunikacije. Moraju poštovati običaje i kulturu države, te izbjegavati nepristojno ili uvredljivo ponašanje, uvredljive ili optužujuće izjave, ili širenje glasina.

Međuljudski odnosi i profesionalno ponašanje

Izvođači radova pod ugovorom, njihovi uposlenici i podizvođači radova moraju pokazati poštovanje, biti pravični i nepristrasni u svim kontaktima sa drugim licima, bez obzira na njihove godine starosti, porijeklo, jezik, religiju, kulturu, društveni položaj, fizičke sposobnosti ili seksualnu orijentaciju.

Svjesni su svog privilegiranog i često dominantnijeg položaja u odnosu na druga lica, te se u svakom trenutku moraju suzdržavati od zloupotrebe hijerarhijskog, materijalnog ili društvenog položaja.

Nikada ne smiju tražiti usluge ili pogodnosti od primarnih korisnika ili drugih zainteresiranih lica u svrhu davanja podrške ili zaštite. Nikada se ne smiju upuštati u odnose iskorištavanja – seksualne, emotivne, finansijske ili u vezi sa zaposlenjem – sa primarnim korisnicima ili drugim zainteresiranim licima.

Moraju se uvijek suzdržavati od bilo kog oblika društvenih odnosa u kojem je izraženo nepoštivanje, te od svega što bi se moglo protumačiti kao uvredljivo ili ponižavajuće ponašanje.

Zaštita djece i mladih	Izvođači radova pod ugovorom, njihovi uposlenici i podizvođači radova obavezuju se da će štiti prava i integritet djece i mladih, te se moraju suzdržati od svih oblika njihove zloupotrebe, u skladu sa univerzalnom Konvencijom o zaštiti prava djeteta. ²
Zlostavljanje na radnom mjestu i seksualno uznemiravanje	Izvođači radova pod ugovorom, njihovi uposlenici i podizvođači radova moraju se suzdržavati od zlostavljanja na radnom mjestu ³ , seksualnog ili seksističkog uznemiravanja ⁴ kolega, partnera ili drugih lica.
Sukob interesa i obaveza dostavljanja informacija	Izvođači radova pod ugovorom, njihovi uposlenici i podizvođači radova su svjesni da profesionalni interesi mogu biti u sukobu sa organizacionim ili ličnim interesima. Oni stoga moraju učiniti svoje interese transparentnim i izbjegavati svako ponašanje koje se može tumačiti kao pristrasno u vezi ličnih interesa.
Prevara i korupcija, te primanje dara i drugih pogodnosti	<p>Izvođači radova pod ugovorom, njihovi uposlenici i podizvođači radova moraju biti iskreni u svim svojim profesionalnim aktivnostima, te moraju izbjegavati i boriti se protiv svih oblika korupcije. Moraju se suzdržavati od zloupotrebe finansijske, materijalne i intelektualne imovine kojoj imaju pristup u vezi sa mandatom HELVETAS-a u svrhu sticanje lične ili koristi za treće strane.</p> <p>Ne smiju primati poklone, pozive ili druge usluge koje mogu njima ili trećim stranama omogućiti sticanje nepropisne materijalne ili nematerijalne dobiti ili koje mogu kompromitirati njihov integritet, slobodu djelovanja ili nepristrasan sud.</p> <p>Izvođači radova pod ugovorom moraju obavijestiti HELVETAS ukoliko uoče koruptivne prakse ili neetička obećanja saradnika, partnerskih organizacija, konsultanata, zvaničnika ili drugih. Važeći mehanizmi za prijavljivanje su navedeni u poglavlju 3. ovog Kodeksa ponašanja.</p>
Sigurnost, bezbjednost i zdravlje	<p>Izvođači radova pod ugovorom moraju voditi računa o ličnoj bezbjednosti, zdravlju i integritetu svojih uposlenika, te se suzdržavati od dovođenja drugih u opasne situacije.</p> <p>Izvođači radova pod ugovorom, njihovi uposlenici i podizvođači radova moraju poštovati fizički i mentalni integritet svojih kolega i drugih.</p>
Zaštita okoline i društva	Od izvođača radova pod ugovorom, njihovih uposlenika i podizvođača radova se očekuje da u mjeri u kojoj je to moguće osiguraju podršku za oprezan pristup okolinskim pitanjima i poduzmu napore da zaštite prirodne resurse.

² <https://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/crc.aspx>

³ **Zlostavljanje na radnom mjestu (mobing)** znači sistematski uznemiravati, gnjaviti ili isključivati lice ili grupu lica na radnom mjestu putem verbalnog ili neverbalnog napada koje utiče na fizičko ili mentalno zdravlje, kao i na samopouzdanje predmetnog lica.

⁴ **Seksualno ili seksističko uznemiravanje** je postupanje sa seksualnom konotacijom ili skrivenom idejom koju ne odobrava drugo lice. Seksualno ili seksističko uznemiravanje može se izražavati na različite načine, kao na primjer: sugestivne napomene; komentari o fizičkim prednostima ili nedostacima ili seksualnoj orijentaciji; seksistički govor i šale u bilo kom obliku verbalne, pisane ili neverbalne komunikacije; razmjena sugestivnih materijala putem elektronske komunikacije ili društvenih medija; dvosmisleni pozivi; fizičko nasrtanje; pristupanje sa obećanjem ili prijetnjom u vezi sa pogodnostima ili poteškoćama na radnom mjestu.

Izvođači radova pod ugovorom moraju promovirati principe dobrog upravljanja, odnosno učestvovanje, uključenost, integritet, učinkovitost, transparentnost, vladavinu prava i odgovornost.

Izvođači radova pod ugovorom, njihovi uposlenici i podizvođači radova moraju osigurati da je njihovo profesionalno djelovanje jasno i transparentno.

Pojavljivanje u javnosti i upotreba nejavnih informacija

Izvođači radova pod ugovorom odnose se sa potrebnom diskrecijom prema svim informacijama do kojih su došli u vezi sa ugovorom, te ih nikada ne koriste na štetu HELVETAS-a ili korisnika, čak ni nakon prekida ugovora.

Lica koja rade za izvođače radova pod ugovorom ne smiju, bez izričite dozvole, takve informacije dostavljati medijima, donosiocima odluka, donatorima ili javnosti.

U komunikaciji sa javnošću moraju jasno navesti izvor informacija/iskustava.

Moraju se suzdržavati od optuživanja, provokativnih izjava ili širenja glasina. Moraju voditi posebnu pažnju o saradnji sa HELVETAS-om i njegovim interesima u svakoj komunikaciji, naročito na internetu ili društvenim medijima.

3. Mehanizmi za prijavljivanje kršenja odredbi Kodeksa ponašanja i uzbunjivanje

Sva lica koja rade za izvođače radova pod ugovorom sa HELVETAS-om, a koja smatraju da su pod pritiskom kao bi djelovali protivno odredbama ovog Kodeksa ponašanja, ili koja su svjedoci kršenja Kodeksa, moraju o tome obavijestiti upravu izvođača radova pod ugovorom, odnosno HELVETAS. Izvođač radova pod ugovorom ima obavezu da sa HELVETAS-om razmijeni prijavljene slučajeve i poduzete mjere.

Politika u ozbunjivanju (tj. zaštita zviždača) HELVETAS-a odnosi se na sve uposlenike širom svijeta i lica koja rade sa izvođačima radova pod ugovorom. Svi prigovori će se rješavati povjerljivo i poduzeće se svi razumni naponi da se ne otkrije identitet zviždača. Politike su javno dostupne na internet stranici HELVETAS-a, a navedene kontakt osobe su dostupne svima.

4. Posljedice kršenja Kodeksa ponašanja

U slučaju kršenja odredbi Kodeksa ponašanja, HELVETAS očekuje od izvođača radova pod ugovorom, njegovih uposlenika i podizvođača radova da sankcionira one koji krše odredbe mjerama koje su slične HELVETAS-ovim mjerama. Ove sankcije se kreću od upućivanja izvinjenja, pisanog upozorenja do otpuštanja odgovornih lica. U slučaju težih kršenja odredbi ili ako nisu poduzete mjere, HELVETAS zadržava pravo da prekine saradnju, traži naknadu finasijskih gubitaka ili da pokrene sudski spor.

5. Završne odredbe

HELVETAS poziva svoje izvođače radova pod ugovorom da donesu vlastite institucionalne kodekse ponašanja i vezane politike i pravilnike, uključujući da usvoje interne procedure za prijavljivanje kojim se omogućava njihovim uposlenicima i podizvođačima radova, kao i trećim stranama, da promoviraju profesionalne, dostojanstvene, inkluzivne i sigurne uslove rada; te da na siguran način prijave upravi ili nezavisnom tijelu slučajeve neprihvatljivog ponašanja.

HELVETAS se obavezuje na zajedničku transparentnost i dalje jačanje svih aspekata Kodeksa ponašanja. HELVETAS je stoga dostupan za konsultacije u slučajevima nedoumice ili pitanja vezanih za Kodeks ponašanja.

Ovaj Kodeks ponašanja je usvojen na francuskom, engleskom i španskom jeziku. U slučaju nedoumice, važeća je verzija na engleskom jeziku.

Pročitali i saglasni

Ime izvođača radova pod ugovorom:

Ime ovlaštenog lica izvođača radova pod ugovorom:

Mjesto i datum:

Potpis: